

La construcció de la sagrera palesa la reorganització medieval del territori portada a terme pels comtes catalans a partir del segle X, i se situa, doncs, en l'Alta Edat Mitjana, en ple feudalisme. L'objectiu final consistia a cohesionar un poblament feble i molt disseminat, motiu pel qual cal entendre-ho com la primera concentració urbana. Sagrera era l'àrea consagrada fins als 30 passes al voltant de l'església parroquial que garantia la inviolabilitat física i espiritual de les persones i, per les seves funcions, reunia diversos edificis: església parroquial, parròquia, rectoria, hospital, fossar...

Les capelles tenien una demarcació pròpia i enquadraven la població rural disseminada més pròxima, però a mitjans segle XI, van passar a ser subordinades de l'església parroquial de Sant Pere. Aquesta mantenia viva la seva vinculació gràcies als romiatges i processons.

L'ermità era la persona al servei d'un santuari, capella, monestir, etc, per fer els encàrrecs dels religiosos. Havia d'ésser mantingut i atès; a canvi, hi aportava els seus béns presents i futurs. Excepte la capella de St. Sebastià, la resta de capelles de Premià van acollir un eremita.

Ajuntament de
Premià de Dalt

Amb la col·laboració de:

Diputació
Barcelona | Àrea de Coneixement
i Noves Tecnologies

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Museu de Premià de Dalt

Riera de St. Pere, 88. Can Figueres
08338 Premià de Dalt

Tl. 93 754 71 21 - 93 693 15 74

Fax 93 693 15 98

museu@premiadedalt.cat

www.museupremiadedalt.com

Horaris administració:

dimarts a divendres, 10 - 15h

Horaris d'obertura al públic:

dimarts a divendres, 17 - 20h

dissabte, 11 - 14h, 17 - 20h

diumenge, 11 - 14h

Agost i Nadal tancat.

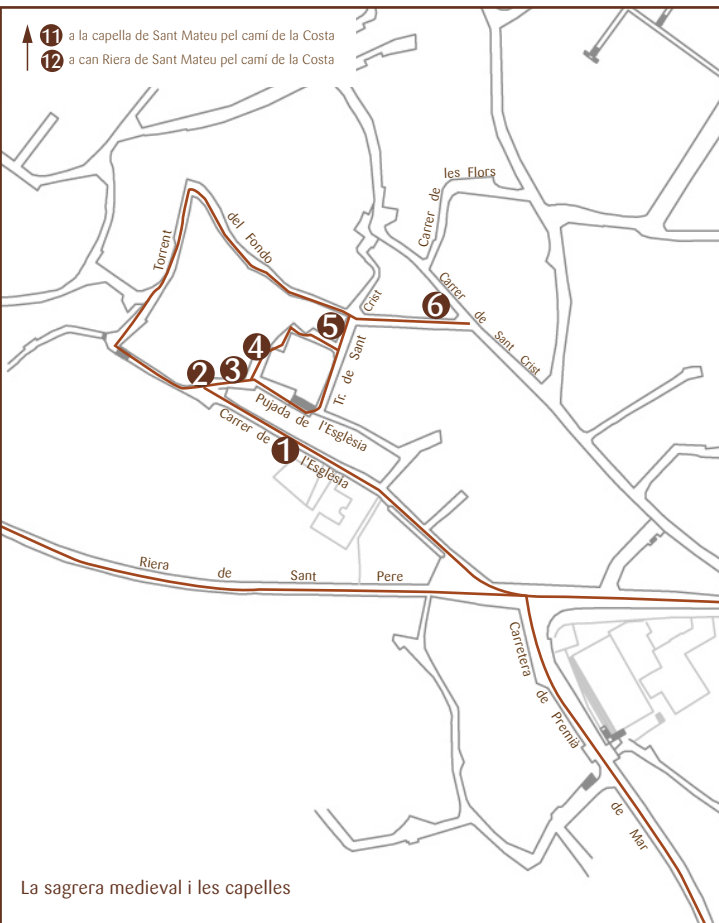
Per a visites guiades
(mínim 15 persones), concertar dia i hora.

Els camins de la Història

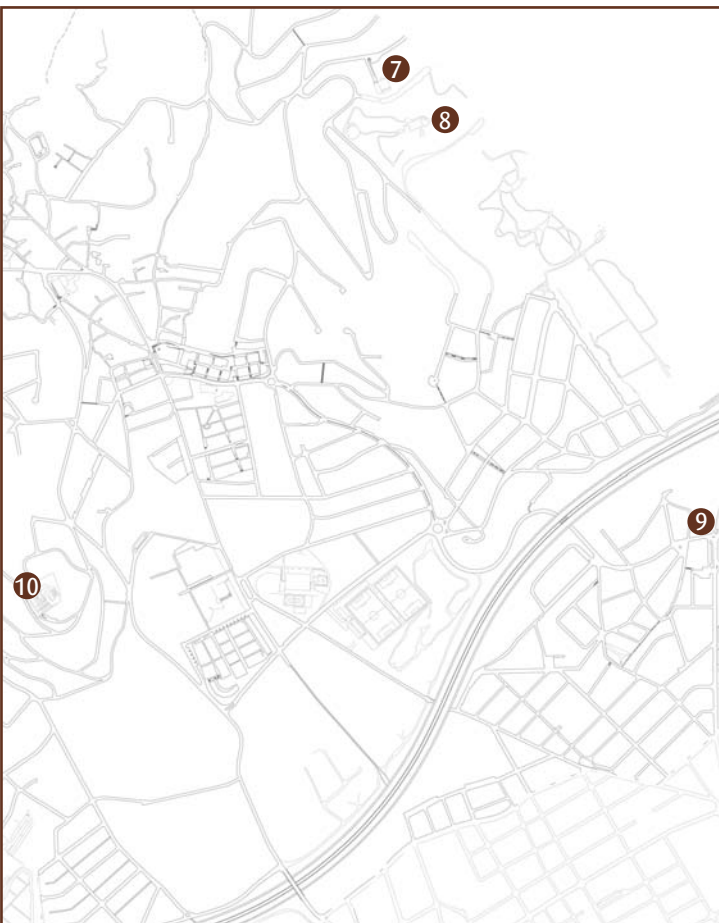
| 1

La sagrera medieval i les capelles
Premià de Dalt

La sagrera medieval i les capelles

1. Can Pardal - Can Xarrié. Cr. de l'Església, 9. Casa de façana fortificada amb merlets i matacà, teulada a dues aigües, portal central amb dovelles i porxo. Hi va viure l'historiador local Felicianet Xarrié.

2. Mas Nou - Ca l'Orriols. Cr. de l'Església, 19. Masia amb era. Teulada a dues aigües, portal central, pis i golfes. Amb 2 cossos afegits.

3. Rectoria. Pujada de l'Església, 20. Casa del rector. Dirigia l'espiritualitat, la beneficència i l'ensenyament de la comunitat. Liderava la vida religiosa de la població des que naixia fins la seva mort.

4. Església parroquial de Sant Pere. Documentada des de l'any 966 quan el comte Mir va cedir-la a la Santa Creu de la Seu de Barcelona. Actuava com a centre religiós, social i cultural de la comunitat. L'any 1379 estava en ruïnes, el 1588 es va reformar i el 1980 va ser parcialment restaurada. En el decurs de la Guerra Civil es va cremar l'Altar Major de Sant Pere.

5. Casa del Terçó - La Casa de les Monges. Travessia de Sant Crist, 5. Edifici on es guardava la tercera part del delme, el *terçó*, la recaptació del qual era una de les majors fonts d'ingressos dels beneficis eclesiàstics i gravava sobre les rendes dels productes agrícoles. Al 1890 va esdevenir convent de les monges mercedàries i col·legi femení fins a l'any 1920.

6. Capella del Sant Crist. Trav. Sant Crist, 10. Protegia no solament els caminants sinó els que havien de travessar els cursos d'aigua en temps de pluges. Límit de la sagrera.

7. Santuari de la Mare de Déu de la Cisa. Cr. de la Cisa, 136. Capella de devoció marinera sota l'advocació de la Mare de Déu de la Cisa, representada en una talla de fusta gòtica i custodiada en el camarí de l'altar major. Els seus orígens es vinculen a la llegenda representada en el plafó de fusta sota l'altar major. Destaca la col·lecció d'exvots i en concret la pinacoteca, de temàtica vinculada amb les travessies transatlàntiques. Reconstruïda l'any 1545, l'any 1703 s'hi va adossar la casa de l'ermità. L'any 1713 va ser cremada per les tropes

borbòniques; el 1742 va ser reedificada de nou en l'estil barroc que encara es conserva, amb algunes modificacions com l'estucat de la façana realitzat l'any 1923. Durant la Guerra Civil es van cremar els altars i els vaixells-exvots.

8. Mas Cisa. * A 100 m de la font de la Cisa. Edificada a finals del segle XII. A principis del segle XIV el mas va passar a formar part de les possessions de la Pia Almoïna. És un potent conjunt arquitectònic on la superposició de cossos dona un resultat de lectura complicada. El cos central és de planta rectangular, coberta basilical i façana fortificada, a la qual s'adossà un cos perpendicular. La primera meitat del segle XVII, a l'ala de llevant, van fixar la residència els Estrany. Al segle XIX va patir importants reformes associades a les Guerres Carlines.

9. Capella de Santa Anna. Ctra. de Vilassar de Dalt, 63. Té els seus orígens en una vil·la romana cristianitzada. Fins al segle XVI va estar sota l'advocació de Santa Anastàsia, màrtir de les persecucions contra els cristians produïdes a principis del segle IV. Fou per tant, una capella paleocristiana, documentada arqueològicament per les tombes tardoromanes trobades.

10. Capella de Sant Sebastià. Cementiri municipal. Av. Fèlix Millet, 25. Erigida al segle XVII sota l'advocació de Sant Sebastià per protegir la població de la pesta. Destaca l'altar de ceràmica amb la capelleta d'obra que custodia la figura del sant. Actualment és la capella del cementiri municipal de Premià de Dalt, creat a mitjan segle XIX; s'hi poden veure des de les tombes més senzilles, fins als panteons familiars més rics, cosa que ens permet resseguir les nissagues de les famílies premianenques.

11. Capella de Sant Mateu. San Mateu. Documentada des de l'any 993, se situa en el punt més alt de la carena de Sant Mateu, a 495 m d'altitud de la Serralada Litoral. Proporciona magnífiques panoràmiques de la costa i de l'interior. A la casa adossada va néixer mossèn Mas i Domènech (1860-1942), encarregat de l'Arxiu Capítular de la Seu de Barcelona i autor de nombrosos estudis sobre Premià.

12. Can Riera de Sant Mateu. * Sant Mateu. Documentat des del segle XIII, la masia té una façana barroca coronada amb gerros ceràmics. Va ser rehabilitada com a casa d'estiueig.

* El mas Cisa i Can Riera de Sant Mateu s'inclouen en el fullletó per raons de proximitat.